

Nr 88.

Av herr **Birke**, *angående en utredning om lämpligaste formen för en förenkling av kommunernas finansstatistik.*

Den offentliga statistiken över kommunernas finanser är motiverad av att den i förvaltningsarbetet skall utgöra underlag för praktiskt polifiska åtgärder och prognoser rörande den kommunala ekonomiska verksamheten. I sin nuvarande utformning fyller den emellertid knappast dessa uppgifter. Detta framgår bl. a. av att de två senast utkomna delarna av den av statistiska centralbyrån utgivna "Kommunernas Finanser" avse räkenskapsåret 1946 för landskommunernas och 1947 för städernas del. Båda delarna äro dagteknade 1949 och utkomna från trycket 1950.

Inom statistiska centralbyrån är arbetet med kommunernas finansstatistik mycket arbetskrävande. År 1949 lära härför ha åtgått omkring 24 000 effektiva arbetstimmar. Denna statistikgren är också en av de mest kostnadskrävande inom centralbyrån.

Underlaget till den av centralbyrån sammanställda statistiken utgöres av räkenskapssammandrag, som kommunerna upprätta på av centralbyrån fastställda blanketter (finansstatistikformulär). Blanketterna, vilkas antal är sex, skola i möjligaste mån överensstämma med bokföringen. De nytryckas varje år. Vid bearbetningen och redovisningen av det insända materialet använder centralbyrån endast en mindre del av uppgifterna, i regel endast huvudrubrikerna. De övriga uppgifterna torde endast fylla funktionen som kontrolluppgifter. Det synes dock icke vara nödigt att kräva ett så stort antal kontrolluppgifter. I regel böra ej infordras fler uppgifter än som bearbetas och redovisas, för att arbetsbördan för de kommunala tjänstemännen och förtroendemännen icke skall bli alltför betungande.

Årsredogörelserna böra alltså inskränkas till att omfatta endast de viktigaste huvudsummorna. Utom att detta skulle minska arbetsbördan för kommunerna skulle därigenom erhållas en snabbare publicering från centralbyrån. Till komplettering av dessa årsredogörelser torde en fylligare statistik böra lämnas periodvis, t. ex. vart femte år.

Det må erinras om att riksdagens revisorer i samband med den år 1947 verkställda granskningen av den officiella statistiken förordat ett system, som i stort sett sammanfaller med det ovan framlagda förslaget.

Alternativt bör övervägas, huruvida det inte skulle vara lämpligt, att årsredogörelserna upprättades och insändes endast, förslagsvis, vart tredje år och jämväl då i en förenklad form. Som stöd för en sådan reform kan anföras, att väsentliga förändringar i kommunernas finanser äro relativt långsiktiga företeelser, som knappast kunna avspeglas i årsredogörelserna

från det ena året till det andra. För kommunerna och jämväl för centralbyrån kommer en sådan reform att medföra en väsentligt minskad arbetsbörda.

Med stöd av vad som ovan anförts anhålles,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t snarast ville, med beaktande av de i motionen anförda synpunkterna, låta — eventuellt genom 1948 års statistikutredning — verkställa en utredning om lämpligaste formen för en förenkling av kommunernas finansstatistik.

Stockholm den 23 januari 1951.

E. Birke.